75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 216. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛИСТОПАДА 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 21, 1968 No. 216. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 20 листопада, 1968

В АМЕРИЦІ

АФП-КІО БОЙКОТУЮТЬ МІЖНАРОДНУ Орг. Праці, яка відбуває збори в Женеві в Швайцарії. Американська Федерація Праці - Конґрес Індустрійних Організацій не вислали своїх представників на збори в Женеві тому, що Міжнародна Організація Праці, яка є агенцією при Об'єднаних Націях, зовсім не реаґувала проти того, що СССР зі своїми сателітами окупував Чехо-Словаччину. Міжнародна Організація Праці мала нараджуватися в справі копальняної промисловости. Представник МОП заявив, що не знає, чому немає на зборах американських делеґатів, але приватно заявили, що американці своєю неприсутністю протестують проти того, що Між. Орг. Праці не протестувала проти окупації Чехо-Словаччини.

КОНҐРЕСМЕН ЛІБЕРАЛЬНИЙ ДЕМОКРАТ Бенджемін С. Розентал із Ню Йорку проєктує, щоб теперішній віце-президент Гюберт Гомфрі, який програв вибори і не буде членом конгресу був вибраний на спікера Палати Репрезентантів. Конґресмен Розентал твердить, що Конституція не вимагає того, щоб спікер Палати був вибираний з-поміж членів Конґресу. Але Гомфрі заявив, що, згідно з тадицією, спікер має бути конресменом. і тому він відмовляється від становища спікера. Крім цього поширилися погоски, що Ніксон найменує Гомфрі на амбасадора при Об'єднаних Націянх. Преса принесла вістку, що Гомфрі має право на емеритуру, бо він платив вкладки до пенсійного фонду впродовж 20-ох років і має більше як 55 років. Його емеритура виносила б 20.000 дол. річно

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН І ЙОГО ДРУЖИНА запросили 130 цивільних і військових гостей до Білого Дому, щоб відзначити 85 роковини з дня народження колишнього конґресмена демократа з Джорджії Карла Вінсона, який був головою Палатної Комісії Збройних Сил. Вінсон був членом Конґресу 50 років і в 1964-му році залишив це становище внаслідок старости. Президент Л. Б. Джансон назвав Вінсона своїм „учителем, головою і приятелем". На прийнятті був великий торт та 8 свічок, які загасив 8-річний хлопчик, — син приятеля Вінсона. Президент і його дружина подарували Ювілятї срібну чашку, яка може служити йому на ґоґоль-моґоль, на цукорки або олівці, — дотепно казав Президент. На цьому прийнятті були присутні 12 генералів і адміралів із Пентаґону.

КОНҐРЕСМЕН ГЮ Л. КЕРІ домагається, щоб визначений був мінімальний стандарт висоти суми допомоги, яку мали б діставати матері для нелітніх дітей без батьків, недужі особи, каліки та старші особи, щоб припинити наплив людей до Ню Йорку, де висота повищих допомог дуже висока в порівнянні з іншими стейтами. І так в стейті Алабама родина, що складається з чотирьох осіб, дістає $53.35 допомоги, а в Ню Йорку — $241.15. В стейті Міссіссіппі ця допомога ще менша, бо виносить тільки — $35. До Ню Йорку прибувають люди з інших стейтів, щоб тут діставати високу допомогу. Конгресмен Кері домагається зрівняти висоту допомог та умови, в яких люди можуть діставати допомоги, бо тоді зменшиться наплив осіб до Ню Йорку.

ПОТВЕРДЖУЄТЬСЯ ПОЯВА АЗІЙСЬКОЇ ІНФЛЮЕНЦИ в ЗСА. Крайовий Центр Пошесних Недуг в Атланті, Джорджія, стверджує, що в Нідлесі в Каліфорнії на азійську флю занедужало від 300 до 500 осіб в останніх шістьохтижнях. Цянедуга триває від одного до двох тижнів і спричиняє біль горла, гарячку, сильне нездужання, біль м'язів та напухлі желези на шиї. Стверджено вже подібну недугу до інфлюенци в Колорадо та в одному шпиталі в Ню Джерзі. Фармецевтичний промисл повідомляє, що 17.5 мільйона доз вакцини проти азійської інфлюенци будуть призначені для цивільного населення. Лікарі дістануть цю вакцину вже на початку грудня. Щепитися мають в першу чергу особи понад 65 років і ті, що нездужають на хронічні недуги. Для них призначена ця вакцина, яка в більших кількостях готова буде в січні 1969 р.

У СВІТІ

В ІТАЛІЇ КРИЗА УРЯДУ: прем'єр Джованні Леоне, який урядував від червня цього року на чолі кабінету, що не мав твердої більшости в парляменті, зрікся, щоб приспішити складення нової ради міністрів на базі коаліції Християнсько-демократичної та Соціялістичної партій. Президент Джузеппе Сараґат димісію прийняв і просив Леоні тимчасово продовжувати аґенції уряду. Переговори між названими двома партіями ще не закінчені. В Італії саме розпочався страйк одного мільйона державних працівників: припинилися залізничний рух, пошта, школи.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК ВИДУЖАВШИ ПЕРЕВІВ НАРАДИ В МАДРИДІ з головою еспанської держави Франсіско Франком та його міністром закордонних справ Фернандо Кастелля, і після того поїхав з відвідинами до Портуґалії. В Мадриді залишився голова шефів об'єднаних штабів ген. Ерл Вілер для завершення переговорів щодо продовження договору про американські морсько-летунські бази в Еспанії. Еспанія вимагає за свою згоду — поважних військових достав для еспанської армії.

ЮҐОСЛАВІЯ ЗБІЛЬШИТЬ свій військовий бюджет на наступний рік до висоти 555 мільйонів дол., що становитиме 61% всіх бюджетових видатків. Збільшення видатків на збройні сили Юґославії прийшло внаслідку окупації большевиками Чехо-Словаччини, що створило загрозу совєтської інвазії також до Юґославії.

ПРЕДСТАВНИК КУДРІВ Д-Р КАМУРАН А. БЕДІР-КАР ЗВЕРНУВСЯ персонально до ґенерального секретаря Об'єднаних Націй у Танта з просьбою, щоб той посередничив у довголітньому конфлікті між кудрами і урядом Іраку. Названий лідер курдів закидає Іракові ведення плянового ґеноциду задля винищення двох мільйонів курдів, які вимагають широкої автономії в межах Іраку. Амбасадор Іраку заявив, що Ірак не допустить до втручання ОН в його „внутрішні справи".

УРЯД БІЯФРИ ВИДАЛИВ команданта невеликого військового наємного війська, підполк. Рольфа Штайнера, відправивши його в кайданах до сусіднього Ґабону. Біяфра, колишня Східня провінція Ніґерії, обороняється проти війська центрального уряду Ніґерії, дістаючи зброю від Франції. Причини конфлікту з наємними воюками не відомі.

Президент хвалиться здобутками в ділянці громадянських прав

Ню Йорк. — Президент Джансон несподівано 19-го листопада прибув до Ню Йорку разом із пані Джансон, щоб виголосити промову на прийнятті Крайової Міської Ліґи в готелі Ню Йорк Гілтон. В цій промові, зверненій до негритянської публіки, Президент хвалився тим, що ним очолюваний Уряд всnів зробити в ділянці громадянських прав і посередньо закликав свого наслідника в Білому Домі продовжувати це діло, щоб перевищити цей рекорд, який здобули демократи. Джансон пригадав, що за його президентури в 1964 році Конґрес схвалив закон про охорону громадських прав. в 1965 році схвалив виборчий закон, а в 1968 році Конґрес прийняв закон про скасування расових обмежень при продажу мешкань. Президент закликав до спротиву проти тих, які гадають що збільшенням числа безробітних можна сповільнити інфляцію. В цих словах Джансона була критика Ніксона, бо один із його співробітників висловив думку під час виборчої кампанії, що треба буде повести таку економічну політику, щоб збільшилося безробіття, бо тоді зменшиться інфляційний тиск на економіку, Президент заявив, що як довго живе, то буде боротися за те, щоб всі мали рівні можливості життя в цій країні. Виконний директор Крайової Міської Ліґи Вітні М. Янґ повідомив під час прийняття, що Ліґа уфундує 100,000 дол фонд ім. Линдона Б. Джансона на стипендії при Тексаському університеті для тих негритянських студентів, які студіюватимуть громадянські проблеми.

Джансон закликає нарід і збройні сили до витривалости у війні у В'єтнамі

Вашинґтон. — Президент Джансон 18-го листопада в Білому Домі нагородив п'ятьох учасників війни у В'єтнамі Медалями Чести та закликав цілий нарід і збройні сили до витривалости у війні. Він сказав: „Я не можу не підкреслити занадто сильного, що ми досі не досягли миру - тільки можливість цього миру маємо". Президент перестерігав, що „перед нами ще гіркі дні та інші бої", поки можна буде здобути мир. Джансон відзначив Медалями Чести капітана Джеймса А. Тейлора, спеціяліста Гері Дж. Бецела, сержанта Семмі Л. Дейвіса, спеціяліста 5 Двайта Г. Джансона і капітана Анджела Дж. Лайтек. Президент сказав, що „серця й надії американців звернені до миру", і всі змагання ЗСА йдуть в цьому напрямі. Президент Джансон хвалив п'ятьох відзначених вояків, між якими є один неґр і чотири білі, за їхню відвагу та сказав, що цілий світ користатиме з того миру, за який вони воюють. Секретар армії Стенлі Р. Резор прочитав документи про відзначення, а Президент завішував на шиях медалі, що були на стрічках.

Економісти вбачають сповільнення темпу збільшення економіки

Вашинґтон. — Економісти звертають увагу на це, що опубліковані статистичні дані урядовими аґенціями виявляють, що в жовтні ц. р. дещо сповільнився темп збільшення економіки ЗСА І так промислова продукція в жовтні ц. р. збільшилася тільки на 0.6 відсотка в порівнянні з вереснем ц. р. Так само особисті прибутки американців в жовтні збільшилися тільки на 2.5 більйона і становили рекордову суму 702 більйонів долярів в річному відношенні, але це збільшення в жовтні було менше як половина пересічного місячного збільшення в цьому році. Прибутки промислових корпорацій збільшилися на $500 мільйонів до рекордової суми $92.2 більйона, але це було найменше збільшення в цьому році. Крайову продукцію в третій чверті ц. р. оцінюють на $871 більйон, тільки на 200 імльйонів долярів, більшу від попередньої чверти в річному відношенні. В жовтні 3 від. зменшилося число домів, що їх почали будувати. Все це свідчить про це, що вже сповільнюється темп збільшення економіки, хоч не видко ще того, чи це явище початок економічної знижки.

Праця Я. Гайваса „Воля не має ціни" у фейлетонах „Свободи"

Ярослав Гайвас

Уже з черговим числом „Свобода" почне друкувати фейлетонами у підвалі на 2-ій сторінці працю провідного діяча Українського Визвольного Руху, Ярослава Гайваса, п.з. „Воля не має ціни". Ця праця-спомин відноситься до бурхливих часів безпосередньо перед другою світовою війною, коли на обрії української національно-революційної боротьби за відновлення Української Держави виникла Карпатська Україна, переляковши займанців України у Москві та Варшаві і викликавши ще гостріші репресії проти українського націоналістично-революційного руху. Автор спогаду „Воля не має ціни" був тоді членом Крайової Екзекутиви Організації Українських Націоналістів, виконуючи в ній важливу функцію організаційного референта, і тому його спогади з того часу мають документально-історичну вартість. У праці, що має кругло 100 сторінок машинопису, є такі розділи: „Закарпаття не дамо!", „Організуємо активний спротив і оборону", „На Карпатській Україні", „Знов у тюрмі", „Утеча: перші кроки і невдачі" та ін. Одним з головних персонажів у цих спомихах є Роман Шухевич — пізніший головний командир УПА сл.п. генерал Тарас Чупринка, як і тодішній провідник Крайової Екзекутиви ОУН Лев Ребет-Кіл та багато інших відомих діячів українського націоналістичного руху.

В довгій і тяжкій визвольній боротьбі українського народу період між двома світовими війнами має особливе значення. Є він, мабуть, тим остаточним вододілом між Україною — складовою частиною тієї чи іншої імперії, та Україною — нацією, що свідомо й послідовно і своєю мирною творчістю і

(Закінчення на стор. 3-ій)

Знову не прийняли Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — У вівторок 19 листопада ц. р. в голосуванні на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй знову відкинено внесення на прийняття Комуністичного Китаю та заступлення ним місця, що його тепер займає в Асамблеї і в Раді Безпеки ОН Вільний Китай з осідком на Тайвані (Формозі). Спершу прийнято більшість 73-ох голосів проти 47 американське внесення, що це „важлива справа" і тому вимагає двох третіх голосів для переведення ухвали. Опісля знову виявилось, що не треба було навіть тієї постанови, бо внесення на прийняття Комуністичного Китаю і виключення Вільного Китаю отримало тільки 44 голоси „за". а 58 держав голосували „проти", при 23-ох, що „стримались" і одній країні відсутній. В цьому році відношення голосів було гірше для Комуністичного Китаю, аніж в минулому році і два роки тому. Ця справа товчеться в Об'єднаних Націях від 1950 року. Коли в 1950 році тільки 6 комуністичних членських держав ОН були „за", а 33 „проти", то в 1965 році 47 було „за" і 47 „проти" при 20-ох, що стримались". В 1966 році відношення голосів вже поправилось: 36 „за" і 57 „проти", а в минулому році було 15 „за" і 58 „проти". Тепер число всіх членів ОН зросло до 124. З-посеред союзників Америки, Британія, Франція Норвеґія і Данія голосували „за" прийняття Комуністичного Китаю ,так само Індія і багато інших „невтральних" держав. Представник Індонезії взагалі не явився на засідання.

В Західній Европі тимчасово закрито банки, щоб протидіяти спекуляції

Париж. — В 10-ох державах Західньої Европи закрито в минулий вівторок банки й біржі, щоб протидіяти метушливій спекуляції валютами, яка довела до того, що в останніх двох тижнях коло один більйон долярів у французьких франках і золоті „втік" із Франції до Західньої Німеччини, спекулюючи на можливість урядового підвищення вартости німецької марки. Німецька марка є тепер найсильнішою европейською валютою. 10 керівних державних банків погодились на спільну рятункову акцію в користь французького франка. Після конференції тих банків в Базель у Швайцарії наприкінці минулого тижня — на середу 20 листопада була заповіджена конференція у столиці Німеччини Бонні. Водночас французький уряд перевів драстичні редукції у бюджеті, зменшивши видатки на кругло 400 мільйонів долярів. Втечу від франка спричинили спекулянти, які поширювали поголоски про замірену дельвацію франка. Цей нездоровий рух загрозив однаково французькій валюті, як британській та ускладнив ситуацію на західньо - німецькому фінансовому ринку.

Два американські сенатори перевели довгу розмову з Косиґіним

Москва. — Сенатор Алберт Гор з Теннессі і сенатор Клейборн Пелл з Ровд Айленд, обидва демократи й обидва члени сенатської Комісії для закордонних справ, відвідали Чехо-Словаччину та після того поїхали до Москви й передали вістку совєтським властям, що вони бажали б побачити когось з совєтської верхівки. Їх повідомлено, що прийме їх прем'єр Алексєй Косиґін, з яким вони перевели у минулий вівторок 19 листопада близько двогодинну розмову. В їхньому товаристві були американський амбасадор у Москві Лювеллин Томпсон і Джеймс Левенштайн зі штабу сенатської Комісії для закордонних справ, а Косиґінові товаришив Григорій Корнієнко, голова американського відділу в совєтському міністерстві закордонних справ. Названі сенатори оповіли Косиґінові препогане враження, що його зробила совєтська інвазія до Чехо-Словаччини на керівні урядові кола ЗСА й найширші кола громадян та з'ясували йому, що поки в ЧССР перебувають совєтські війська — трудно думати про покращання американсько-совєтських взаємин, зокрема про успішні переговори щодо зменшення перегонів у ядровій зброї. Косиґін покликався на „договір" між СССР і ЧССР, за яким Чехо-Словаччина „добровільно" погодилась на стаціонування совєтських військ на її території. Косиґін порівнював це з перебуванням військ ЗСА в Західній Німеччині і Японії. Косиґін ніби-то був ввічливий, але непоступливий. Подробиць тієї розмови не оприлюднено.

У Вінніпеґу відбулася Ювілейна Сесія УВАН ЗСА і Канади

Вінніпеґ. — З нагоди 50-річчя заснування Української Академії Наук — УАН у Києві в 1918 р. й 20-ліття УВАН у Канаді відбулася в неділю 17-го листопада „Спільна Ювілейна Сесія УВАН Америки й Канади". Сесія, що нею проводив д-р М. І. Мандрика, відбулася в новопридбаному „Домі Науки" при вул. Флора 221 у північному Вінніпезі. В її програму входили: доповідь представника УВАН у Ню Йорку проф. Дам'яна Горняткевича про початковий етап розвитку УВАН та проф. Яр. Рудницького про ролю науки в суспільному житті української діяспори. Приявних на залі й Академію вітав з нагоди ювілею о. прелат Василь Кушнір в імені організованих українців Вільного Світу. Було багато інших привітів, що їх включено в окрему пропам'ятну книгу святкувань. Ювілейну Сесію попередило офіційне відкриття „Дому Науки", придбаного в 50-річчя Академії, яке довершив в асисті д-ра Я. Кальби й проф. С. Приступи з Манітобського Музею посол Марко Смеречанський з Оттави. Почесну стійку держали пластунки Маруся Тарнавецька й Інна Рудницька. Після відкриття протято ленти „Дому Науки" майором-заступником Славком Ребчуком, Марком Смеречанським та проф. Д. Горняткевичем. Останній в асисті мистця Л. Молодожанина-Мола й Катерини Антонович відкрив Мистецьку галерію. Крім згаданих почесну асисту при відкритті нового приміщення УВАН творили М. Чайківський від „Просвіти" й В. Свистун від молодого покоління канадійських українців. Опісля відбулося прийняття для членів УВАН і гостей, показова лекція малювання й рисування з участю сестер Муренків і Марійки Онуфрійчук під керуванням проф. К. Антоновича. Нове приміщення УВАН оглянуло коло 300 осіб. Пожертв вплинуло понад півтори тисячі; список жертводавців прочитав член Президії УВАН інж. А. Качор.

Проф. д-р Вол. Кубійович приїхав на короткі відвідини в ЗСА

проф. д-р Вол. Кубійович

Ню Йорк. — Минулого четверга. 14-го листопада, приїхав до Ню Йорку з Франції на короткі відвідини в ЗСА голова Наукового Т-ва ім. Шевченка в Европі, головний редактор Енциклопедії Українознавства проф. д-р Володимир Кубійович. До Америки приїхав проф. Кубійович на запрошення окремого, очолюваного д-ром Джулем, Комітету в Дітройті, який він відвідав минулої неділі, 17-го листопада, інформуючи зібраних там на запрошення Комітету понад 200 осіб про складні редакційні і фінансові проблеми видання Енциклопедії Українознавства. Цієї неділі, 24-го листопада, проф. Кубійович доповідатиме на ці теми в Клівленді. Назад до Франції проф. Кубійович повертається з початком грудня ц.р. Користаючи із цих своїх коротких відвідин в Америці, проф. Кубійович відвідав у вівторок, 19-го листопада Головну Канцелярію УНСоюзу і в-во „Свобода", інтересуючись проґресом підготови до друку у в-ві Університету Торонто матеріялів до другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства та інформуючи зі свого боку про стан друку в одному із великих картографічних заведень у Мюнхені приготованих ним великих кольорових мап, що будуть додані до другого тому АЕУ. Цей том, як уже інформовано, появиться друком в наступному, 1969-му році у 75річчя його спонсора Українського Народного Союзу. Перебуваючи в Америці, проф. Кубійович вже відбув або ще відбуде конференції із співредакторами та співробітниками обидвох енциклопедій, української і англомовної, проф. Олександром Оглоблиним, проф. Юрієм Луцьким, проф. Юрієм Шевельовим, проф. Омеляном Пріцаком, ред. Богданом Кравцевим та ін.

Літературний вечір Жіночих Організацій відбувся в Ню Йорку

Ню Йорк. — (О.В.) 16-го листопада ц. р. в Будинку Визвольного Фронту. 315 Схід 10 вул., з ініціятиви СФУЖО і заходом Нюйоркського Відділу ОЖ ОЧСУ відбувся літературний вечір з нагоди одержання нагород і відзначень учасницями 9-го Літературного Конкурсу СФУЖО, фундації Марусі Бек.

Вступне слово сказала голова Відділу ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку Мирослава Ласовська, привітавши численних гостей і представників громадських організацій. Письменниця і поетеса Леся Храплива виголосила змістовний реферат про поезію і про нагороджених та відзначених поетес, схарактеризувавши працю СФУЖО і жертвеність фундаторки конкурсів, радної Дітройту Марусі Бек. Л. Храплива прочитала також відзначений Конкурсом вірш відсутньої поетеси Уляни Любович „Туга". Вірш, також відсутньої поетеси й письменниці Ганни Черінь (Чикаґо) „Чужинцеві", що дістав на Конкурсі І-шу нагороду, продеклямувала з чуттям старша сумівка Хри-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

„ІНАВҐУРАЦІЯ „АКАДЕМІЧНИХ ВИКЛАДІВ" УВАН У „ДОМІ НАУКИ"

Вінніпеґ. — Інавґурація зимового семестру „Академічних викладів" УВАН 1968-1969 відбудеться в неділю 24-го листопада в новому приміщенні УВАН: 221 Флора аве. Доповідь на тему „Міжнародний рік людських прав" виголосить п. В. М. Гладій, керівник Західного Відділу Суспільного Розвитку в Департаменті Стану (Стейт Департмент) в Оттаві.

ЮРІЙ СТЕФАНИК ПРО ПРОБЛЕМИ АСИМІЛЯЦІЇ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Ню Йорк. — В домі Української Вільної Академії Наук відбудеться в суботу 23 листопада, о 6-ій чод. вечора, доповідь Юрія Стефаника. Доповідач говоритиме на тему „До проблеми асиміляції канадійських українців", з піднаголовком доповіді „Чи справді Шандровому роду не буде переводу?" Запрошують громадянство.

НОВА УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛКИ ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЦІВ У КАНАДІ

Дня 14 листопада 1968 року відбулися у Торонті загальні збори Української Спілки Образотворчих Мистців у Канаді. Обрано нову управу в складі: Богдан Стебельський — голова Омелян Теліжин — заступник голови, Іван Кейван — другий заступник голови, Ірина Шумська - Мороз — писар, Петро Сидоренко — скарбник і Петро Маґденко — референт виставок та імпрез. До контрольної комісії обрано Михайла Кравцева (голова) і Галину Новаківську (член). Збори намітили чергову виставку малярства і різьби на місяць березень 1969 р.

ДОПОВІДЬ РЕД. І. КЕДРИНА У ВІДДІЛІ ОбВУА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 23-го листопада ц.р. відбудуться тут в горішній залі Українського Літературно-Мистецького Клюбу, при 149 Другій евню старанням Управи місцевого Відділу ОбВУА місячні сходини членів з доповіддю ред. Івана Кедрина на тему „Президентські вибори в Америці та їх наслідки". Початок в год. 7:00 увечері.

УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦЬ У „ВАЛДОРФ АСТОРІЇ"

Ню Йорк. — Престижева одноденна виставка образів Тараса Шумиловича відбудеться в „Джейд рум"-і в готелі „Валдорф Асторія" у неділю 24 листопада. 20 образів можна оглядати від 9 ранку до 9 вечора того дня. Спонзором виставки є місцева газета „Мюррей Гіл Нюз".

УКРАЇНСЬКА КОМАНДА — ВІЦЕ - МИСТЕЦЬ ЗАХІДНЬОЇ КАНАДИ

Вінніпеґ. — Футбольна команда українських юнаків, створена при Інституті Просвіти, після найновіших змагань з командою футболістів у Принс Алберті здобула друге місце на Західню Канаду і стала її віцемистцем. Опікуном цієї молодшої футбольної дружини є М. Гавришко.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Леґенда і правда про Ніксона

Ліберальна преса в ЗСА й поза ними протягом усієї передвиборчої кампанії ставилась вороже до Ричарда Ніксона, а після його вигри — насторожено. Противники Ніксона представляли його, як непогамовану людину з екстремно-правими поглядами, і — послідовно — як противника расового зрівняння й соціяльних реформ. За висловом Джеймса Рестона, західня европейська преса „зосереджується на всіх політичних авантурах Ніксона з Джеррі Вургізом, Гелен Ґаґеґен Даґлас, Алжиром Гіссом, Джо МекКарті й Спіро Еґню". До речі, це характеристично, що американський публіцист одним дихом говорить про колишнього совєтського аґента в Державному Департаменті Алжира Гісса, причетних до його судових процесів з р.р. 1948-1950 і про новообраного віце-президента, мерилендського губернатора Еґню, який насторожив проти себе частину преси й громадянства своєю відвагою в рішучому виступі проти муринських заворушень в Балтиморі.

Ричард Ніксон, як молодий конґресмен, здобув собі розголос в Америці й поза нею власне своєю впертою і послідовною кампанією проти підривних впливів в американському державному апараті і добився виявлення та засудження Алжира Гісса, одного з дорадників президента Ф. Д. Рузвелта під час Ялтинської конференції. Коли 39-річний Р. Ніксон був сенатором, Д. Д. Айзенгавер рекомендував власне його на віце-президента. Протягом 8-річного урядування Айзенгавера Ніксон льояльно й солідарно підтримував „поступовий республіканізм" в теорії і практиці, спричиняючись активно, як голова Сенату, у переведенні через Конґрес всіх дотичних законопроєктів. Противники Ніксона „переочують", що це ж за урядування Айзенгавера вперше енерґійно, навіть під охороною війська, почали здійснювати расову шкільну інтеґрацію.

В 1960 році, коли Ричард Ніксон у президентських виборах програв Джанові Ф. Кенеді меншістю 112.803 голосів — він відмовився звернутися до суду з вимогою, щоб ще раз перевірити вислiди голосування в стейтах Іллиной і Тексасі, бо — твердив — це могло б спричинити заколот в країні і зробити їй злу славу за кордоном. У квітні 1961 року, коли, за лихою порадою декого з політичних прибічників президента Кенеді, американське летунство не підтримало кубинського висаду у Свинячій затоці, що спричинило поразку тієї виправи й закріплення влади Фіделя Кастра, Ніксон, як титулярний голова Республіканської партії, вплинув на республіканських лідерів в обох палатах Конґресу, щоб вони стрималися від гострих атак проти Кенеді, бо — мовляв — це не врятує ситуації, а пошкодить державі. Так само в цьогорічній передвиборчій кампанії Ніксон поводився супроти президента Джансона і Гомфрі делікатніше, аніж вони поводилися супроти нього.

Коли на одній з пресових конференцій Ніксона спитали, чи дійсно можна вважати його за „нового Ніксона", відмінного від „старого Ніксона" — він спокійно відповів, що всі люди з віком та досвідом змінюються, і було б нісенітницею підходити завжди однаково до проблем, які в міжчасі змінилися. Як на приклад, він указав на ще недавно єдиний комуністичний світ, в якому постали вже розколини і тріщини. У журналі „Гарпер" за листопад 1968 р. в довгому репортажі Нормана Майлера з обох передвиборчих партійних конвенцій його автор признав, що він був завжди „проти Ніксона", але, побачивши й почувши його в Маямі Біч на республіканській конвенції, мусів прийти до переконання, що його підхід не був об'єктивний і справедливий.

Ричард Ніксон — це державний муж з великою фаховою підготовою до свого найвищого посту. Впродовж 20-ох років він був конґресменом, сенатором, віце-президентом, лідером великої партії, спільником визначної адвокатської фірми в Ню Йорку із справами міжнародного характеру. Подорожі Ніксона по всіх континентах світу познайомили його з прерізними закордонними проблемами й провідними державними мужами кількадесятьох країн. Тепер він призначив на свого зв'язкового до Білого Дому й Державного Департаменту 76-літнього дипломата Роберта Мирфі, а на свого пресового секретаря — 29-річного Роналда Зіґлера. До часу інавґурації він відмовився виїздити за кордон і складати закордонно - політичні заяви, які були б втручанням у компетенції президента Джансона. Він признав Джансонові право промовляти в закордонних справах до 20 січня 1969 р. також в його імені. Він надзвичайно обережно вибирає кандидатів до свого уряду. Роско Друммонд слушно радить мати „новий погляд" про Ричарда Ніксона. Це стосується тих, що вбачали в Ніксоні гріхи, які насправді були чеснотами.

Валерій Остапенко

ВІЙНА І ПОЛІТИКА

Війна у В'єтнамі продовжується, і для багатьох лишається незрозумілим — чому. Одні шукають відповіді на це питання в ділянці політичній, другі — воєнній, тоді як дійсною причиною затяжного характеру в'єтнамської війни є взаємовідношення між політикою і стратеґією, між політичним керівництвом і воєнним командуванням — ф а к т ор, який в наші дні набув нових форм та значень.

Тепер політика почала повністю домінувати над стратеґією, а поняття, що „війна є продовженням політики", набуло форми нового, поширеного та зміненого догмату: „в державі воєнна стратеґія визначається передусім внутрішньою, а потім уже зовнішньою політикою".

З появою нових суспільно - економічних, соціяльно-політичних та моральних взаємовідносин почала змінюватись психіка людей, пройшла глибока переоцінка цінностей, в корені змінилися форми життя, і, звичайно, це повинно було вплинути на догми воєнної справи.

Першим це зрозумів комуністичний світ. Його політичне керівництво, виходячи з надрів революційно-політичних рухів, зреволюціонізувало своє воєнне мислення, свої воєнні доктрини та методи бою. Виходячи з формули, що „ідеї породжують психіку, а психіка творить бійця та форму бою", комуністи ввели в свою воєнну науку комуністичну ідеологію, вчення Маркса — нове євангеліє матеріялістичної релігії. І тут не важно, що ця релігія є утопією, блефом, що в неї не вірять самі ж комуністичні провідники — важне те, що ця релігія служить комуністам об'єднуючим фактором в їхній політиці та стратеґії, в діяльності їхнього політичного керівництва та воєнного командування.

Комуністичне воєнне командування має можливість пристосовувати воєнні дії до тих ідеологічних і політичних обставин, в атмосфері яких відбувається війна. Мало того, комуністи вивели війну з трьох вимірів у чотири: війну не тільки на суходолі, на воді, в повітрі, а ще й війну за душу вояка ,за душі воюючих народів...

У демократичному світі, особливо в Америці, як країні найбільш фізично віддаленій від комуністичної реальности, продовжують існувати старі поняття про взаємовідносини між політикою і стратеґією. Тут, серед політиків, є ще такі, які дивляться на збройні сили держави як на бездушне знаряддя в їхніх руках, дотримуються віджилої концепції обох Мольтке про керівництво війною з віддалі, за сотні й тисячі миль від фронту, з кабінетів, шляхом директив, і, „здемократизувавши" всі воєнні концепції, доктрини, навіть саму воєнну думку, уявляють, що для утримання миру армія мусить перебувати під постійною й абсолютною контролею цивільних людей — тоді як історія вчить, що людство куди більше пролило крови внаслідок діяльности „гуманних" політиків, ніж „кровожерливих" генералів...

Армія — це живий організм, кровно зв'язаний з нацією, а в Америці, внаслідок її теперішнього нездорового внутрішнього стану, армія стала найбільш морально стійкою та патріотичною частиною нації. Тому недовір'я до такої армії слід розцінювати як політичний, вірніше партійний егоїзм — бажання утримати в своїх руках всю політичну та адміністраційну владу.

При здорових взаємовідносинах між політикою і стратеґією — політика, як функція життьової волі нації, не тільки має право, але й зобов'язана вказувати стратеґії державну мету війни і цим диктувати їй державно - національну ролю. Але політики не повинні втручатися і безпосередньо впливати на хід воєнних операцій, переходити межі, де кінчається стратеґія і починається оператика, а за нею й тактика. Бо оперативне мистецтво — це святая святих воєнної справи, воно само вибирає засоби та можливості при здійсненні поставлених політикою завдань. Політики ж повинні розуміти принципову різницю між метою війни і завданням воєнних операцій, і не перетворювати стратеґію, особливо в її оперативній частині, в об'єкт політичних спекуляцій, не розмінювати її на партійне політиканство.

Друга світова війна закінчилася воєнною перемогою союзників у великій мірі завдяки тому, що в рішальний момент політичне керівництво передало ініціятиву воєнному командуванню: західні союзники в особі генерала Айзенгавера, совєти — генерала Жукова. Совєти виграли війну також політично, а західні союзники програли. Бо в останній фазі війни їхні політики знов взяли ініціятиву у свої руки і втратили навіть те, що перед тим здобули збройні сили.

Це саме повторилося в Кореї. А тепер у В'єтнамі американське командування позбавлене навіть оперативної ініціятиви, цього елементарного права самому керувати воєнними операціями, без якого взагалі неможливо вести будь - яку війну.

Кажуть, що війна у В'єтнамі зв'язана передусім з політичними, економічними та соціяльними п р о блемами. Алеж ці проблеми вирішуються там не мирним шляхом, а силою зброї. І Північний В'єтнам свою зброю використовує повністю, його воєнне командування ввесь час застосовує наступальну тактику, веде зачіпні бої, тримає ініціятиву в своїх руках. Американське ж політичне керівництво примушує свої війська у В'єтнамі триматися оборонної тактики, перебувати в стані постійних облог, не перебирати ініціятиви у свої руки. І все це при умові, коли Америка використовує лише незначну частину свого національного воєнного потенціялу, при умові, коли „перемагає той, хто наступає — обороняючись п е р емогти трудно".

Кажуть, що рішення уряду припинити б о мбардування Північного В'єтнаму обумовлене політичними, стратеґічними та гуманними міркуваннями. Вже саме вживання таких пишномовних термінів говорить за їхнє пропаґандивне значення, і то для нерозвинених людей. Якщо тут і є якась політика, то не державно - національна, а партійна. Нема тут також ніякої стратеґії, бо бомбардування Північного В'єтнаму відноситься до воєнних дій не стратеґічного, а оперативного порядку, і рішення бомбардувати чи не бомбардувати Північний В'єтнам належить воєнному командуванню.

І вже зовсім недоладно звучить тут мотив гуманний: з початком Паризької конференції зроблено рішучу заяву, що бомбардування будуть продовжуватись, поки на території Південного В'єтнаму діятиме В'єтконґ, а представники П і в нічного В'єтнаму не приступлять до конкретних мирових переговорів. У повідомленні про це ще й підкреслювалось, що така заява передусім виходить з гуманних мотивів у відношенні до американських „бойсів", для яких припинення бомбардування ворожого запілля означало б погіршення їхнього становища на фронті. То було дуже правильне рішення. А тепер...

Звичайно, все це найліпше можуть зрозуміти ті, що самі перебувають на полі бою, перед ворогом, який розуміє лише одну мову — мову зброї. І з того поля бою до нас доходять голоси. Один з них належить молодому пілотові. Він не політик і не дипломат, також не належить до псевдопацифістів, — він звичайний американський „бой", чесний громадянин, патріот і добрий вояк. В розмові з репортером цей пілот сказав: „Я вже понад десять місяців літаю над Північним В'єтнамом і добре знаю, що там робиться. Шкода, велика шкода, що нам заборонили туди літати..."

ОДЦВІЛО...

Одцвіло... Занесло, замело...
Чи було це,
чи сниться мені?
Десь за сивим туманом село
Світить з ночі досвітні вогні.

Десь там роси
на травах дзвенять,
Мов кришталь,
о ранковій порі.
Хтось мого вороного коня
Виганяє у степ на зорі.

Хтось на батьківський
вийшов поріг
І босоніж побіг за село..
Не впізнаю. Багато доріг
І років поміж нами лягло.

Може й краще, що
сталося так,
Не шкодую за тим,
не журюсь.
Жовтий місяць
повис на дротах
І лукаво моргає комусь.

Одцвіло... Занесло, замело...
Чи було це,
чи сниться мені?
Десь нудьгує
без мене село
І зажурено
піють півні.

ПАВЛО КЛЮЧИНА
м. Ромен

Леонід Полтава

ВАЖЛИВІ ВИСЛІДИ ВАЖЛИВИХ АНКЕТ

(1)

Лише три відсотки з усіх українських студентів Албертського університету в Канаді знають, чи бодай чули, що о. прелат д-р Василь Кушнір є Президентом КУК і Президентом СКВУ. Дехто з українських студентів, точніше ж, канадійців українського походження, зарахував до визначних українців не лише Т. Шевченка та І. Франка, а й такі літературні вимисли, як Тарас Бульба, доктор Живаґо і навіть... царя Петра І. Може здатись, що наведені дані — це початок якоїсь гуморески, але так здається українцям середнього й старшого віку, а інакше — незначній, на щастя, частині студентської молоді українського походження з Албертського університету в Едмонтоні, який виділив 2 000 дол. проф. Б. Боцюркову та С. Побігущому для проведення дослідів серед українських студентів.

З-поміж 1 200 студентів українського роду в тому відомому канадійському університеті на запити - анкети відповіли майже тисяча, понад 60% опитуваних. Це означає, що анкета мала успіх і що в ґрунті речі — опитувані в більшості не відійшли від українства і його проблем.

Про наслідки анкети проф. Богдан Боцюрків доповідав на сесії НТШ в Едмонтоні, а канадійський тижневик „Українські Вісті" вмістив у числі з 24 жовтня докладний переказ його доповіді та аналізу наслідків анкети. Тут подаємо найважливіші витяги, зазначаючи, що проф. Б. Боцюрків у кінці доповіді закликав провести подібні анкети по інших університетах Канади, додамо — і в ЗСА та в інших вільних країнах. Отже:

„Українські Церкви втрачають вплив між едмонтонськими студентами. Чи тому, що вони українські Церкви? Так. Але не тільки тому. Маємо, — сказав проф. Боцюрків, — переконливі свідчення, що у студентів в Албертському університеті, в ліберальній атмосфері, релігійна віра слабне.

90% студентів — уродженці Канади, головно провінції Алберти. Велика більшість походить з чисто українських фармерських родин. Тільки 8% студентів мають „новоприбулого" (після 1940 р.) батька чи матір.

Українська мова була першою, якої батьки вчили наших студентів (56.2%), однак у хаті говорили мовою англійською та українською 63.8%, тільки англійською 24.7%, тільки українською 10.2%. Більшість студентів — 54.3% — ніколи не вчилася української мови у школі. Значна частина — 44.6% — вчилася української мови: в народній школі — 7.8%, у середній школі — 19.5%, в університеті — 13.4%.

17.2% студентів не знають української мови, 25% говорять українською мовою слабо, 54% говорять досить добре або добре. Чи студенти, які не знають добре української мови, хотіли б її вивчити? 61.1% сказали — так, 39.8% — ні. Чи студенти, що знають українську мову, мають з цього практичну користь? 62.9% сказали „так", 15.9% — „небагато", 8.7% — „зовсім ні".

Національне почуття

Якої ж національности наші студенти? Національне почуття в них має всі кольори веселки: українці — 4.0%, канадійські українці — 39.1%, українські канадійці — 2.5%, канадійці українського роду — 1.0%, канадійці — 52.3%, американці — 0.1%, жиди — 0.1%. Цікаво, що студент, який має батька жида і матір українку, почуває себе жидом також у Канаді.

Щодо церковної приналежности, то між нашими студентами є чотири групи: українці - католики, православні, Ю н а й т е д Черч (16.8%) і б е з р е л ігійні (20.7%). Крім 24.1% українців - католиків, є ще 9.1%, які вважають себе римо - католиками. Серед православних (23.1%) 2.9% належить до Російської Церкви.

Чому наші студенти навчаються в університеті? 17.2% шукають забезпечення для себе; 15.7% бажають кращого заробітку; 10.8% хочуть бути корисними членами суспільства, 10.0% мають зацікавлення; 9.5% бажають розвивати свої здібності, 1.8% хочуть послужити українській громаді.

Понад 80% студентів не належать ні до яких українських товариств. Тільки 8.1% передплачують українські публікації; тільки 9.3% протягом минулого року прочитали одну чи більше українських книжок; тільки 25.7% протягом минулого року читали неукраїнську книжку про Україну.

65% студентів уважають, що українцям у Канаді не минути асиміляції; 35% бажають цього.

Національна впертість квебечан не подобається багатьом нашим студентам. 45% з них хоче тільки однієї офіційної мови для всієї Канади; понад 73% не підтримують проєкту двомовних (англійсько - французьких і англійсько - українських) округ у Західній Канаді. Зате 83.7% хочуть, щоб у західньоканадійських ш к о лах навчали української мови, а 45.8% пропонують, щоб навчання в школі було українською мовою. Велика більшість студентів (понад 78%) незадоволена теперішніми підручниками української мови.

(Продовження буде)

У всякого своя доля...

„Третій вимір" життьового забезпечення

Дванадцятирічний учень Василь С. з А. пішов холодного, але погідного жовтневого ранку до школи. На перехресті доріг ждав він на шкільний автобус. Переступаючи з ноги на ногу, щоб розрухатися після сну, доглянув здаля свій автобус і побіг йому назустріч, не побачивши інший, т а к о ж шкільний, автобус, який саме зближався до того місця. Цей автобус необережно під'їхав і вдарив Василька. Непритомного повезли його, замість до школи, до шпиталя, де врятувати його не пощастило. За три дні хлопець помер. Так скінчилося його молоде життя, а з ним пляни й надії, що ними жили його батьки.

Доля Василька С. не відокремлена. Минулого року на шляхах Америки померло наглою смертю 35,000 людей, а два з половиною мільйони було ушкоджених. Чимало з них залишилися на все життя каліками, частинно або й повністю нездібними до праці. Сорок відсотків цих нещасливих людей це, за статистикою, молодь нижче 25-го року життя. А крім випадків на шляхах є сотні інших причин, від яких гинуть або залишаються каліками люди, передусім молодь.

Як дивно й нерозважно звучать слова тих, які уважають, що тільки старшим людям треба життьового забезпечення, а молодь його не потребує, бож їй, мовляв, ще так далеко до смерти. Від передчасної смерти не ґарантований ніхто і в ніякому віці. А до того ціна життьового забезпечення не раз утроє і більше дешевша, коли забезпечитися замолоду, ніж в старшому, а що й казати в старому віці.

Тому в Америці забезпечують дітей зараз після народження або не пізніше, як тоді, коли вони починають ходити до школи. Батьки підготовляють своїм дітям успішну майбутність. Вони наперед створюють для них умови життя й праці кращі, як ті, які самі мали. До цих заходів влаштування дітям доброї долі належить також життьове забезпечення. На далеку дорогу життя діти одержують від батьків, а часто й від дальшої родини, поважні суми, щоб були вони забезпечені не лише на час дозрівання, але й щоб згодом користали з дешевого забезпечення й не потребували платити за нього далеко вищу ціну.

Випадки смерти молодої людини, як ось цей, згаданий вище, драматично підкреслюють потребу забезпечення. Але на цьому не кінчається його вага. Куди важливішим є забезпечити молоді засоби для закінчення університетських студій, навіть, якщо до того часу не стане батьків, а далі, щоб забезпечити родину молодій людині, яка, закінчивши високу школу, й закладає і потребує поважних сум уже не лише для себе та своїх цілей, але й для дружини та дітей.

Таке далекозоре плянування дає неначе „третій вимір" самій ідеї життьового забезпечення і робить його ґарантом безпеки, добробуту та довготривалости наших родин.

Я. П.

Олександер Вишнівський

ВІЛЬШАНКА

(Спогад про закінчення Зимового Походу)

(3)

Навколо ще блукають окремі большевицькі частини, що, втративши контакт із своїм командуванням, цілковито згубили орієнтацію і простують навмання, охоплені панікою. Ці ворожі частини також уже не боєздатні, і це дає підставу ген. М. О м е л яновичу - Павленкові ввечері 4-го травня 1920 року дати наказ: „Всій армії зосередитися в селі Вільшанці і навколо нього". Начальник штабу Запорізької дивізії, полковник М. Крат (тепер генерал), волів щоб його дивізія ночувала не в Вільшанці ,а в її околицях. На його думку, зосередження всіх бойових частин армії в одному місці річ ризикована, бо не виключений нічний напад червоних, що блукають навколо. „При такому зосередженні дощенту виснаженого нашого вояцтва, досить нападу навіть невеликої ворожої частини, щоб викликати загальну паніку", — мотивував він свою суґестію. Командир дивізії, отаман А. Гулий, погодився з цією думкою, і Запорізька дивізія зупинилася на ніч у недалечкому від Вільшанки селі Вербці. Решта наших частин у Зимовому Поході — Командувач армії із своїм штабом, Волинська й Київська дивізії, кінна бриґада Шепаровича, 3-ий Окремий кінний полк і обоз заночували з 4-го на 5-те травня в с. Вільшанці.

Начальник штабу Запорізької дивізії мав цілковиту слушність. Село Вільшанка розкинулось в дуже довгому, широкому й глибокому яру. Вхід-вихід до села йде крутим спуском униз і вгору. Наколи б якийсь вийнятково боєздатний ще большевицький відділ, наперекір сподіванням, обсадивши вхід до села і вихід із нього, оточив би Вільшанку, навіть рідкою лавою бійців із кулеметами й заатакував, то зосереджені там знесилені наші частини опинилися б у пастці, з усіма трагічними наслідками такого заскочення.

Остання драматична ніч у Зимовому Поході

3-ій Окремий кінний полк, що був таким, як і інші наші частини того часу, лише за назвою, розташувався на окраїні Вільшанки, майже перед самим крутим спадом до села. Перед в'їздом до нього виставлено сторожову охорону, а в околиці, збоку розташування полку, вислано кінну стежу. Решта полку заснула мертвим сном.

Біля 2-ої години ночі, коли я саме зібрався був лягати спати, раптом заклекотіли, як тоді мені здавалося, під самим вікном хати, що в ній я мав ночувати, кулемети, а за ними затріщали рясні рушничні постріли. Зараз же за початком несподіваного „концерту" до моєї хати влетів засапаний козак із сторожової охорони й доповів, що якась частина наблизилася до села й хоче ввійти до нього. На запитання, що то за частина, відповіддю було: „3-тя бриґада 43-ої дивізії"...

Сторожова охорона негайно зареаґувала ручним кулеметом, а на це заторохкотіли ворожі кулемети й рушниці. Ніч була така непроглядно-темна, що на віддалі навіть одного кроку вже нічого не було видно. Наближення червоної бриґади наша сторожова охорона не побачила, а почула і по вогниках кулеметів та рушниць зорієнтувалася, що большевики розгорнулися в лаву й обстрілювали село, не наважуючись ввійти до нього.

На моє здивування, наші частини у Вільшанці зареаґували на стрілянину дуже швидко. В селі відразу зчинився великий галас, що його творили гуркіт, торохтіння і тупотіння. За короткий час усе замовкло і у Вільшанці запанувала зловіщо-моторошна тиша.

На окраїну села, звідкіля неслася стрілянина, ніхто не з'являвся. . . Я зрозумів, що всі наші частини, зосереджені у Вільшанці, вийшли з села в подивугідно швидкому темпі, щоб якнайшвидше вийти з небезпечного яру. В поспіху залишено 3-ій Окремий кінний полк напризволяще, навіть не повідомивши його, куди саме все тікає, де саме шукати штаб армії і що саме має робити в цій ситуації полк: боронитися чи тікати слідом за іншими. Передбачення полковника Крата щодо можливости нічного нападу справдилися й дали можливість Запорізькій дивізії провести спокійну ніч у с. Вербці.

Довідавшись про „незваних гостей", я кинувся до місця розташування полку й з болячо-гірким почуттям ствердив, що полк. Г. Чижевський зник у невідомому напрямку, повівши за собою майже ввесь полк. Залишилося тільки 20 кіннотчиків, переважно „синьожупанників", що відмовилися залишити в цій невиразній ситуації мене самого, також синьожупанника.

Переді мною постала проблема: що робити, залишившись осамітненим у такому скрутному становищі? Перш над усе, треба було проаналізувати ситуацію. З того, що большевики навіть не пробують увійти до Вільшанки, було ясним, що вони бояться. Якщо бояться — значить, здеморалізовані. Якщо здеморалізовані — значить, перебувають у панічному стані. З того логічно виникало, що совєтська бриґада була з тих ворожих частин, що згубили зв'язок із своїми, спантеличені нашою зачіпною акцією. Якщо так, то ця 3-тя червона бриґада нездібна ані до наступу, ані до оборони.

Все це пронеслося в моїй голові протягом секунд. Прийшовши до цього висновку, я рішився на ризиковану акцію ліквідації ворожого нападу, взявши червоних „на арапа", себто воєнними хитрощами.

Ліквідація совєтської бриґади

Я з'ясував хлопцям плян діянь. Він був дуже простий і, якщо моя авантюра й загрожувала кому в разі невдачі втратою життя, то тільки мені самому.

Згідно з моєю інструкцією, наколи б, після того, як я сам виїду з яру на гору, туди, де большевики, мої козаки почули б постріли, а після них не почули мого голосу, то це означало б, що вже по мені. . . В цьому випадку вони мали б виїхати з ями-глинища біля дороги в яру, що в ній я їх був зібрав, на дорогу, до сторожової охорони і, давши в напрямі ворога кілька пострілів, залишити Вільшанку й шукати зв'язку з нашими частинами. Якщо я повернусь, то повторю свою інструкцію, а тим часом вони мають чекати на мене. Сторожову охорону, всього 8 козаків, я перед тим стягнув униз і розмістив обабіч дороги, по 4 з кожного боку, але ручний кулемет, що його мала сторожова охорона, забрав собі.

Залишивши свій „відділ" у ямі, край села, я виїхав верхи досить стрімким спадом ями на гору й, звернувши праворуч, опинився на дорозі, що вела вниз до села. Вздовж дороги перед в'їздом до Вільшанки чорніла якась смуга, а з другого боку дороги, в недалекій від неї віддалі, стріляли червоноармійці в пащу темряви, в напрямі села, рідко й з перервами. Як я вже згадував, було непроглядно-темно і тому я не міг розпізнати ані що то була за смуга, ані яка численна була ворожа розстрільна. Само собою, що в тій непроглядно-чорній

(Закінчення на стор. 3-ій)

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ —

ПОТРІБНО: $600,000; ЗІБРАНО ДОСІ: $540,000 ВПЛИНУЛО В ОСТАННІХ ДНЯХ: $12,000 ЩЕ ПОТРІБНО: $48,000

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ НА: UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND, 302 WEST 13th STREET, NEW YORK, N.Y. 100014

Праця Я. Гайваса „Воля не має ціни"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

політичною чи збройною боротьбою прямує до повної державної самостійности й соборности. Епоху цю започаткували Визвольні Змагання. Не зважаючи на поразку на полях боїв та на утиски й пряме винищування наших сил у всіх займанщинах, а в першу чергу під большевиками, лінія нашого розвитку пнялася струнко вгору. Розбурхані Національною Революцією сили зростали у всебічній боротьбі, наступали на ворога й визрівали, загострюючи свої вимоги. Була це, без сумніву, доба революційного самостійництва, наперед стихійного, а опісля зорганізованого націоналізму. В ній дуже виразно показали себе численні наші сили, а ще більше наші слабості. І тому робити крок уперед — нам, а ще більше тим, що залишилися дома, — це значить пізнати їх, вивчити і кращу частину їхнього змісту включити в дальші зусилля. А не заперечувати чи відкидати, бо це значило б заперечувати частину нас самих. Вінцем цього періоду був перелім 1938-39, коли нашумілі світові енергії виступали до страшного зудару, в якому одні знесилені мали згаснути, а другі залишилися, щоб організувати або дезорганізувати далі життя і долю народів нашої плянети.

Саме до цього часу відносяться короткі спомини активного учасника подій Я. Гайваса. Сподіваємося, що вони хоч у якійсь мірі покажуть нам душу, спосіб думання й методи акції української людини в кризі та й тодішні умовини. Сподіваємося теж, що ці спомини спонукають до публікації таких видатних діячів українського націоналістично-революційного руху, як Ярослав Стецько, Микола Лебідь та інші, щоб вони своїми споминами виповнили прогалину в насвітленні тодішніх подій і їхніх звершувачів.

ВІЛЬШАНКА

(Продовження зі стор. 2-ій)

ночі ворог і мене не бачив.

Поволі я поїхав уздовж дороги, на один крок від це загадкової для мне смуги, щоб дізнатися, що то є. Але навіть на такій безпосередній близькості від неї я нічого, крім чорноти смуги, не бачив. Саме в той час почулися два гарматні постріли і над моєю головою пронеслися з характеристичним свистом два стрільна і впали недалеко від мене й тилу ворожої лави. Як пізніше виявилося, це стріляли з недалекої від Вільшанки відстані „на страх ворогам" гармати Київської дивізії. Шкоди ці стрільна нікому не вчинили, бо не вибухли, але своє завдання налякати червоноармійців і ще більше пригнобити їх вони таки виконали. Червоні раптом перестали стріляти.

Дуже повільним кроком я посувався вперед і вперед, а смузі, здавалося, не було й кінця. Несподівано мені прийшло на думку, що може ця смуга є колоною большевицької піхоти, і раптом я почув, як у мене поза шкірою пройшов мороз.

Під час війни я не раз дивився смерті в вічі, отже такий „мороз" не вперше гуляв по моїй спині, але я завжди опановував страх, і тому мене вважали за хороброго. Ще тоді я прийшов був до висновку, що по суті хоробрих людей, як таких, нема. На мою думку, є дві категорії того, що прийнято називати хоробрістю. Перша — це відважні чини людей, що під час акції не здають собі справи з небезпеки, яка з цією акцією сполучена. А друга — це ті самі чини, але тих людей, що розуміють небезпеку і мають страх із того приводу, але опановують його й назовні не виявляють. Так міркуючи, прийшов я до висновку, що правдива хоробрість це — здібність опановувати свої нерви під час дії, яка загрожує смертельною небезпекою.

Мороз поза шкірою змусив мене ще більше наблизитися до тієї смуги, що нагнала на мене такого страху, і простягнути руку в її напрямі. Рука діткнула хурманку. Відразу мороз поза шкірою зник, бо я зрозумів, що те, що виглядало в темряві смугою, було обозом совєтської бригади. Підбадьорений своїм відкриттям, я продовжував обережно посуватися вперед, не віддаляючись од обозу і час від часу дотикаючи його. Мене тепер цікавило, як далеко тягнеться ця вже мною розшифрована „смуга". Одного разу, коли я знову простягнув був руку, вона діткнула гармату. Отже, серед обозу були й гармати. Скільки саме, я ще тоді не міг усталити.

Отак доїхав я до кінця обозної колони і неспостережений червоними повернувся назад. Без перешкод доїхав до села й спустився в яму, де чекали на мене хлопці. За ввесь час моєї небезпечної мандрівки вздовж обозної колони я ні разу не почув ані якогобудь голосу тих, що були на фурманках, ані взагалі якогобудь звуку чи шарудіння, так неначебто був то обоз без коней і людей. У дійсності ж були там люди пригнічені й перелякані до нестями, що, занімівши, чекали на вирішення своєї долі.

Поінформувавши козаків про наслідки своєї розвідчої акції, я повторив їм мою інструкцію й наказав непомітно підсунутися до верху ями й там чекати, а сам знову повернувся до обозу. Нагорі панувала тепер повна тиша. Як обоз, так і лава червоноармійців, не виявляли ознак життя. Повільно й тихо я з'їхав із дороги й став недалеко від тилу большевицької розстрільни.

Настав час, що мав вирішити питання мого життя і смерти. Не скажу, що я був спокійний. Я відчував, що нерви мої напружені до найвищого ступеня і все намагався опанувати їх силою волі. Коли це нарешті мені вдалося, я сильним і рішучим голосом крикнув московською мовою:

„Совєтскіє бойци! Ви окружени! Бросайтє оружіє і сдавайтєсь! Спасайтє свою жізнь! Сопротивлєніє принєсьот вам смєрть! Даю вам пять мінут на решеніє"!

Ледве я скінчив, як стрілою пронеслася думка: „А ну ж, у відповідь заграють ворожі кулемети й рушниці?!" Ой ті людські нерви! Я знову почув холод на спині. . . Тиша після мого ультиматиму здавалася мені безконечною і я, ввесь нервово напружений, скерувавши ручний кулемет на ворожу лаву, чекав на реакцію червоних. Нарешті почувся лише один, непевний голос: „Сдайомся!" І зараз же за тим голосом у повітрі понеслося гуртове, спасенне для мене, голосне: „Сдайомся! сдайомся!" Це сталося саме вчас, бо вже почало сіріти й ось-ось ворог міг побачити, якою саме „силою" він був „оточений". Нервово відпружений, я голосно подав команду: „Бойцам построітся прі дорогє в колону по четире в ряд і слєдовать за обозом!"

Згідно з моєю інструкцією, на мою команду, мої хлопці виїхали на дорогу, один із них став на чолі обозної колони, і обоз рушив до села, а за ним, колоною по чотири в ряду, рушила й полонена совєтська бригада. Мої кіннотчики їхали обабіч колони, а один у її хвості. Пропустивши обидві колони, я перегнав їх і поїхав уперед. У селі я не спіткав ні одного нашого козака і взагалі ні одної живої душі.

Коли колона, виходивши з Вільшанки, почала підніматися вгору, вже розвиднілося настільки, що можна було бачити як обоз, так і колони полонених. Виявилося, що до полону взято начальника штабу 3-ої совєтської бригади, 300 червоноармійців, 2 гармати, 100 хурманок, амуніцію, зброю й різне майно. За словами начальника штабу бригади, біля половини бойового складу її втекло, скориставши з темряви. В тих обставинах це було дуже легко вчинити, і я був здивований, що не втекло більше.

В обозі совєтської бригади були й ті п'ять козаків 3-го Окремого кінного полку, що їх вислано в околиці Вільшанки, як кінну стежу. Вони зустрілися в темряві з тією бригадою, і їх взято до неволі. Ці козаки розповіли мені, що червоні хотіли були їх розстріляти, але начальник штабу бригади заборонив. За це нечуване в червоній армії військове джентлменство я заопікувався долею того начальника штабу бригади, мобілізованого полковника царської армії Віноградова.

Коли я виїхав із Вільшанки, то побачив колону кінноти, що, спішившись, стояла на горбку, за селом. Вона не могла не бачити нас, бо вже таки на добре було розвиднілося, але стояла нерухомо. Це давало підставу для припущення, що то були свої. Все ж, на всякий випадок, я вислав двох козаків довідатися, що то за частина. Була це кінна бригада отамана Шаперовича, що мала кілька сотень шабель. Чому вона не реагувала активно на напад червоної бригади — адже ж могла обійти Вільшанку верхом яру й заатакувати її з тилу — так і залишилося для мене загадкою. . .

Зупинивши колону полонених і їхній обоз недалеко від бригади Шаперовича, я розіслав гонців до сусідніх сіл на розвідку з метою знайти штаб армії, а сам почав писати донесення Командармові. Штаб армії хутко знайшовся і повернувся до Вільшанки.

Того 5 травня 1920 року нав'язано безпосередній контакт із протибольшевицьким фронтом. 3-ої дивізії долк, Удовиченка, і на тому закінчили ми 5-місячний перший Зимовий Похід.

(Кінець)

Літературний вечір Жіночих Організацій...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ста Грицков'ян, а вірш „Вінчання" поетеси Ольги Литвин, яка проживає в Австралії, продеклямувала по-мистецьки також старша сумівка Люся Паращак. За цей вірш присуджено авторці другу нагороду.

Далі відбулися виступи присутніх на вечорі поетес, відзначених на Конкурсі, які прочитали кілька своїх поезій.

Гостя з Філядельфії, молода поетка Міра Гармаш прочитала вірш „Львів", відзначений на Конкурсі, і ряд інших своїх поезій, серед них зворушливий вірш, присвячений батькові Володимирові Дорошенкові. Збірка поезій цієї поетеси виходить незабаром у в-ві „Гомін України".

Відома поетеса і письменниця Діма прочитала свій відзначений на Конкурсі вірш „На далеких дорогах", та ще „Друзі мої дерева" і „Орел".

Нагороджена другою премією, поетеса Алла Коссовська прочитала, крім нагородженого вірша „Побачення з океаном", кілька морських сонетів і вірш „В Нюйоркській підземці", після чого культосвітня референтка ОФУЖО привітала її і передала нагороду. Усі присутні в залі відзначені поетеси дістали від Управи ОЖ ОЧСУ китиці червоних гвоздик. Голова Української Жіночої Допомогової Організації п-ні О. Томашівська передала Аллі Коссовській, як активному членові цієї організації, квіти.

На закінчення програми співачка Зеня Будзяк-Лаврішко проспівала дві пісні на слова Лесі Українки і одну народну пісню під висококваліфікований акомпаніямент проф. Галі Клим.

З теплим словом до поетес виступив о. д-р Ковалик; редакторка журналу „Наше життя" в Філядельфії, п-ні Лідія Бурачинська висловила своє задоволення вечором і побажала, щоб такі вечори відбувалися частіше.

Керувала вечером письменниця М. Ласовська, яка представила присутнім гостя з Канади, поета Володимира Гаврилюка, якого тепло привітали з нагоди виходу в світ його нової збірки поезій „Тінь і мандрівник".

Публіка охоче купувала збірки віршів і прози, що продавалися коло входу.

Група полянів у Чикаго відзначила свою „оборону Львова"...

Чикаго. — В парохіяльному приміщенні римо-католицької церкви св. Тройці при вулиці Дивижен, в залі на 1 500 місць відбулось польське відзначування 50-річчя „оборони Львова". Розпочате з великим запізненням, в присутності кругло 150 осіб, переважно старих людей, польське святкування випало цього року найблідіше. Організатори не могли пояснити, чому в залі було так мало людей, хоча до самого організаційного комітету „святкування 50-ліття оборони Львова" входили понад 30 осіб та представники від 8 польських організацій, в тому й „кулко" землі Волинської. . . Доповідач полк. Йозеф Скварніцкі твердив, що Львів — це польське місто, в тому ж дусі виступали і всі інші промовці. В концертовій частині були „песонки львовске". У брошурі-програмі, із світлинами Львова та згадками про бої з українцями, між ін., сказано: „Чи повернемося? Це залежить не тільки від великих світових змін, але й від нас самих", а далі йде заклик підтримувати польську віру в повернення у Львів, як у польське місто. Сцена під час цього „свята" була удекорована емблемами польського герба-орла та емблемами Вільна і Львова. Дуже мала присутність поляків на цій академії, яких у Чикаго є багато десятків тисяч, свідчить не на користь музейних оборонців „польського мяста"...

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК У ПАРИЖІ

Париж. — Союз Українок у Франції влаштував у кінці жовтня у приміщенні біля Собору св. Володимира на Ст. Жермен, показ музейних вишивок, які є власністю СУФ. Вишивки, поміж якими є декілька дуже давніх, походять з Волині й Полісся. Між гістьми-глядачами були також француженки.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ав.

● *З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку* повідомляють, що в п'ятницю 22 листопада відбудеться там доповідь інж.-арх. Вячеслава Вишневського п.н. „Архітектурні пам'ятки в Україні" на основі його подорожі по УССР, Болгарії й Румунії. Доповідь буде багато ілюстрована прозірками. Початок о год. 8 веч.

Кляйн заявляє, що Ніксон старатиметься розбудувати Республіканську Партію

Вашингтон.— Герберт Дж. Кляйн, один із головних співробітників президента-елекiта Ричарда М. Ніксона, заявив в інтерв'ю з представником Колюмбія Бродкастінг Систем, що Ніксон присвятить багато часу на це, щоб розбудувати Республіканську Партію на сильну політичну одиницю. Він плянує скріпити Крайовий Партійний Комітет та переорганізувати стейтові партійні комітети, щоб вони могли збільшити число зареєстрованих членів партії та привести партію до такого стану, якого вимагає теперішній час, щоб вона могла втриматися на політичному обрію. Кляйн сказав, що Ніксон буде „консервативним президентом", який буде іти серединою між консерватизмом і лібералізмом і зможе співпрацювати з 91-им Конгресом, який зближений більше до центру, як був 90-ий Конгрес. Кляйн відмовився говорити про майбутній склад кабінету Ніксона і про те, яку ролю гратиме Рокефеллер в уряді Ніксона. Кляй заявив, що в уряді Ніксона будуть працювати всі ті, які найкраще надаються до відповідної праці, без огляду на їхню партійну приналежність та колір їх шкіри. Отже буде там місце і для здібних негритянських представників. Віце-президент Спіро Еґнію, казав Кляйн, не буде відсунений від влади, як дехто твердить, він матиме важку працю в ділянці міських проблем, а не в репрезентаційній ділянці.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВИЙШЛА КОРОТКА МОНОГРАФІЯ „СОФІЯ ЗАРИЦЬКА"

Мюнхен. — Український Технічно-Господарський Інститут у Зах. Німеччині видав окремою відбиткою з „Наукових Записок" НТШ том 14, з 1967 р., довшу статтю — огляд біографії і творчости видатного мистця пензля Софії Зарицької з Парижу. Статтю - огляд написав Володимир Попович, на основі вивчення творчости С. Зарицької, її думок про мистецтво та раніше друкованих статтей про її творчість В. Січинського, О. Лагутенка, Л. Полтави, В, Марксуся. Видання ілюстроване 4 великими чорно-білими фоторепродукціями з картин Софії Зарицької, яку критика називає співцем материнства і дітей: „Голова дівчини", „Дівчата", — монотипія, „Материнство" і „Дівчата" — акварела.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ БАЛЕТНІ СЦЕНИ В ОПЕРІ „АННА ЯРОСЛАВНА"

Ню Йорк. — Керівник Балетної Школи відома балерина Рома Прийма-Богачевська на доручення автора опери „Анна Ярославна" композитора Антона Рудницького, підготовляє балетні сцени і номери, в яких візьмуть участь кращі студенти старшої балетної групи. В Балетній Школі ,у відділах в Ню Йорку та в Нюарку, тепер навчається понад 90 дітей і молоді, віком від 5 до 16 років. акомпаніює під час вправ молодий піяніст Олег Левицький. Прем'єра опери „Анна Ярославна" відбудеться весною 1969 р. в Ню Йорку і потім у Філядельфії, на відзначення 75-річчя створення Українського Народного Союзу.

ВИСТАВКА КНИЖОК І ВИШИВОК — БЕЗ ВІДВІДУВАЧІВ

Сідней. — Тижневик „Вільна Думка" в числі 38/1968 р. повідомив, що місцевий Відділ Союзу Українок влаштував в Українському Домі на Літкомбі Виставку української книжки закордонного видання, а при тому і вишивок: „На превеликий жаль, виставку відвідала лише горстка людей, хоч це була неділя і після Служби Божої можна було легко пройтися до недалеко розташованого Українського Дому. Громадянство не має зацікавлення до оглядання мистецьких надбань, навіть виробів свого власного народу. Такий стан дуже знеохочує членство організацій до улаштовання імпрез та показів і продовжує загальну апатію".

У ГРЕЦІЇ ЗАСУДЖЕНО ЗМОВНИКА НА СМЕРТЬ

Атени. — Військовий трибунал засудив 30-річного дезертира з грецької армії, Александра Панаґуліса, на смерть через розстріл: Панаґуліс признався, що підклав бомбу на шляху, яким мав їхати прем'єр Георґ Пападопульос. Бомба вибухла в кілька хвилин після того, як авто прем'єра переїхало те місце. З-посеред 14-ох підсудних — 8 дістали в'язничні кари від 2½ року до досмертної в'язниці, 4-ох звільнено, а двом припинено виконання кари. Пааґуліс відмовися відкликуватися до ласки віце-короля, але Норвегія, Італія і Данія інтервеніювали у грецького уряду, щоб той не виконував екзекуції. Нова грецька конституція забороняє карати смертю політичних злочинців.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ВАСИЛЬ ОКРЕПКИЙ, член 21-го Відд. Т-ва Запорозька Січ УНС у Джансон Ситі, Н. Й., помер 5 жовтня 1968 року на 73 р. життя в м. Нюарк Валлі, Н.Й. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Марію і сина Йосифа, які є членами УНС. Покійний походив з с. Кутці, пов. Роґатин, Зах. Україна. Похорон відбувся 8 жовтня 1968 р. на цвинтар св. Ів. Хрестителя у Джансон Ситі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

БОГДАН БАТРИН, член Б-ва св. Ів. Хрестителя — 292 Відд. УНС в Дітройті, Миш., помер 24 жовтня 1968 року. Покійний нар. 11 листопада 1936 р. в Дітройті, Миш. Осиротив молоду дружину, 3 дітей. Похорон відбувся 28 жовтня 1968 р. з пох. заведення до церкви Матері Божої Неустаючої Помочі, а відтак на цвинтар St. Hedwig, Dearborn Heights, Mich., при участи родини, приятелів і членів Б-ва.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

МАРІЯ ІЛЬЧИШИН, членка 406 Відд. УНС в Олифанті, Па., померла 5 жовтня 1968 року, проживши 53 роки. Залишила в смутку батька Теодора, брата Теодора, молодшого та сестру Ольгу. Похорон відбувся 8 жовтня 1968 р. з церкви св. Кирила й Методія в Олифанті, Па., а відтак на парохіяльний цвинтар в Пеквілю, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Мартинюк, секр.

ОЛЬГА КОЦЮК, членка Т-ва Мир — 324 Відд. УНС у Філядельфії, Па., померла 26 вересня 1968 р. на 59 році життя. Покійна була прикладною членкою УНС. В смутку залишила маму, 2 сестри. Похована на цвинтарі на Факс Чейс.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Струк, секр.

ТЕОДОР НАГАЙ, член 106 Відд. УНС — Б-ва св. о. Николая в Чикаґо, Ілл., помер 18 серпня 1968 р. на 66 р. життя. Полишив у смутку дітей і внуків. Похорон відбувся 20 серпня 1968 року з пох. заведення до Катедр. Собору св. Покрови, а відтак на Елмвуд цвинтар. Покійний вступив в члени УНС в 1951 р. Був членом Укр. Прав. Авт. Парохії св. Покрови в Чикаґо.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Б-ва

БОГДАН КРИЦАК, член Б-ва св. Ів. Хрестителя — 76 Відд. УНС в Нюарку, Н. Дж., помер 20 жовтня 1968 року по короткій але тяжкій недузі. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, 2 синів і доньку, які є членами УНС. Покійний нар. в Галичині. До Америки прибув 1949 р. Похорон відбувся 24 жовтня 1968 р. з пох. заведення Литвин і Литвин до Укр. Кат. Церкви св. І. Хрестителя. Похоронений на Evergreen цвинтарі, Гілсайд, Елізабет, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ПЕТРО ПЕТРІВ, довголітній член - фундатор УНДому — 316 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., помер 17 вересня 1968 року. Покійний нар. 1887 р. в с. Липиці Гор., Рогатинського пов., Україна. До Америки приїхав молодим, а до УНС вступив в 1915 р. та був активним членом. В Т-ві був головою 1929 року. Останньо жив у своєї дочки в стейті Міссісіпі. Залишив у смутку дружину Юстину, дочку Софію, сина Івана та братів, сестер і внуків.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1968 року,
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1968 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, ч. 6095. Побачили чорногузів!

— Тарзанівка має кукурудзу, жаб'ячі ніжки, кленовий цукор і гарбузи для нас, але не має м'яса!

— Солодкі картоплі... Думаю. — Я ніколи не бачив таких великих! — Що це там попереду?

— Іто, поглянь вгору попереду! М'ясо, за яким шукаємо! М'ясо чорногуза!